

Z Kroniki naukowej

NAUKOWO-BADAWCZA I ORGANIZACYJNA DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA TORUŃSKIEGO NA TERENIE ZIEM ZACHODNICH

Na zorganizowanej przez Instytut Zachodni Sesji pt. *Problemy szkoły wyższej na Ziemiach Zachodnich* zwracano uwagę na współpracę, jaka rozwija się pomiędzy tymi ziemiami a różnymi ośrodkami naukowymi w reszcie kraju. W związku z tym nie od rzeczy będzie, jeśli tu przypomnimy, na podstawie danych otrzymanych od prof. K. Górskiego i prof. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej, o działalności, jaką w tym zakresie rozwija ośrodek toruński.

W zakresie historii ośrodek toruński współpracuje szczególnie z woj. olsztyńskim i Powiślem (prawy brzeg Wisły do Elbląga). W seminariach doktoranckich biorą udział młodzi pracownicy naukowcy z Olsztyna, przede wszystkim w seminariach prof. Łukaszewicza (historia najnowsza), Górskiego i Biskupa (czasy krzyżackie, czasy wcześniejsze księstwa pruskiego). W Toruniu kształci się również młodych badaczy-autochtonów z woj. olsztyńskiego z myślą o skierowaniu ich później do pracy w terenie. Na Powiślu pracuje ośrodek toruński intensywnie w Kwidzynie, Malborku (prof. Górski) i Elblągu (prof. Biskup). Prof. Biskup redaguje też *Rocznik Elbląski*. Nad dziejami Wolnego Miasta Gdańska pracuje doc. Steyer.

W dziedzinie językoznawstwa ośrodek toruński prowadzi szeroko zakrojone studia nad dialektami polskimi Powiśla, a także Ziemi Ostródzkiej. Zainteresowania zaś Instytutu Geograficznego UMK obejmują cały region Pomorza Wschodniego.

Katedra Etnografii Uniwersytetu M. Kopernika, Muzeum Etnograficzne w Toruniu oraz częściowo Zespół Etnograficzny Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN i Toruński Oddział Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego od 1960 r. biorą udział w pracach naukowo-badawczych i organizacyjnych woj. koszalińskiego, jak również woj. olsztyńskiego.

Około 10-osobowy zespół etnograficzny pod kierunkiem prof. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej przeprowadził penetracyjne badania etnograficzne na terenie Ziemi Złotowskiej (w 1960 i 1962 r.) oraz na terenie Ziemi Człuchowskiej (w 1962 r.). W rezultacie tych badań oddano do druku w „Ludzie”, wraz z materiałem fotograficznym, zespołowy artykuł o charakterze sprawozdawczym, poświęcony kulturze ludowej wschodniej części powiatu złotowskiego. Poza tym wysłano do Wydziału Kultury Prezydium WRN w Koszalinie materiał sprawozdawczy (maszynopisy i fotografie) dotyczące kultury ludowej zachodniej części powiatów: złotowskiego i człuchowskiego.

Poza tym grupa etnografów toruńskich w liczbie 5 osób przeprowadziła prace przy organizowaniu muzeum skansenowskiego w Klukach n. Lebą na terenie Słowińców. W związku z tym zebrano w terenie cenne zabytki do wyposażenia wnętrza, które zostały zakonserwowane w ośrodku toruńskim. Poza tym współdziałano przy organizacji Muzeum w Słupsku i Złotowie oraz przystąpiono do organizacji muzeum typu skansenowskiego w Starej Świętej (pow. Złotów), dla którego zgromadzono już znaczną ilość cennych zabytków. Zapoczątkowano też gromadzenie zabytków dla projektowanego Muzeum w Człuchowie.

W ramach Katedry Etnografii UMK prowadzone są od 1954 r. stacjonarne badania historyczne dotyczące przeszłości Ziemi Miastkowskiej, ze szczególnym

uwzględnieniem kultury ludowej. Poza tym od r. 1962 prowadzone są indywidualne stacjonarne badania etnograficzne, dotyczące całokształtu kultury ludowej Kaszubów bytowskich.

Etnograficzny ośrodek toruński planuje opracowanie i przygotowanie do druku zarysu kultury ludowej Ziemi Złotowskiej oraz opracowanie i przygotowanie do druku małego zarysu kultury ludowej Ziemi Człuchowskiej oraz monografii etnograficznej dotyczącej kultury ludowej Kaszubów bytowskich.

Poza tym etnograficzny ośrodek toruński planuje udzielanie pomocy w organizowaniu działań etnograficznych na terenie woj. koszalińskiego, a także zorganizowanie sesji naukowej oraz wystawy w Złotowie, poświęconych kulturze ludowej tego terenu.